

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 13. septembra 1876.

O b s e g: Ali je le švindelj, kar Wiliam Ossenkop gospodarjem obeta, ali pa resnica, naj sami sadjerejci razsodijo! — Naj tudi jaz eno rečem o osuševanju Ljubljanskega močvirja. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Gospodarska skušnja. — Postava in službeno navodilo za c. k. žandarstvo v našem cesarstvu. (Kon.) — Slovansko časopisje. — Gnjloba Evrope. — Šege in navade Turkov. — Tri dni na Koroškem. (Dal.) — Sodba večne pravice. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Ali je le švindelj, kar Wiliam Ossenkop gospodarjem obeta, ali pa resnica, naj sami sadjerejci razsodijo!

V razglasu, ki ga je nedavno imenovani gospod iz Dunaja po svetu razposlal pod naslovom: „höchst wichtig und unentbehrlich für Gärtner, Förster, Weinbauer und Blumenliebhaber“ ponuja se jim nov skrivnostni način o množitvi rastlin z dostavkom, da „malo truda prizadeva, pa hitro velik dobiček donša.“

„Na podlagi 24letnih skušinj — pravi Ossenkop — sem iznašel pot, drevje, grmovje in vsakršno rastlinje tako hitro in v toliki množini pomnožiti, da bi ne verjel, kdor sam ni videl. Po moji iznajdbi se dadó jablka, bruske, češnje, češplje, breskve, oreh, bodeče grozdice, ribezelj, trte, gozdna drevesa itd. v prav kratkem času po mladikah, potikačah, ključih (Stecklinge) pomnožiti. Vrtnarju zdaj ne bo več treba divjakov, da bi jih cepil, kajti že prvo leto si lahko iz mladik (Stecklingen) izredí krepka drevesa z obilnimi koreninami; tudi vinorejcu bo zadostovalo majhno število dobrih trt, da ž njimi v kratkem času zasadi velik nograd z dobro vkoreninjenim trsem; kar logar dozda o zareji gozda s semenom ni dosegel v 10 in še več letih, doseže po moji iznajdbi v enem letu; nepopisljiv vspeh pa doseže cvetlišk vrtnar po moji sistemi. Moje izrejevanje drevja, grmovja, cvetlišč, vinorejstva se po vse opira na narodne postave, — ni je bolj priproste sisteme nemo moje, — pravo Kolombovo jajce je!“

Tako popisuje, povzdiguje in priporoča gospod Wiliam Ossenkop na Dunaji svojo iznajdbo, ki jo na drobno razklada v bukvah z 32 podobami, katere se po poštnih nakaznicah dobijo pri njem po 5 gold. (pod adreso: „Eugen Auersperger, Realitätenverkehrs-Anstalt Wien I. Teinfaltstrasse 8“).

Tak oklic smel bi se zvali sleparsko bahaštvo, ako gosp. Ossenkop ne bi se očitno skliceval na slavnozrane moše, kakor so baron Babo, vodja sadje- in vinoreške šole v Klosterneuburgu, dr. Edv. Fenzel, vodja c. k. botaniškega vrta na Dunaji in baron Suttner, predsednik vrtnarske družbe na Dunaji, o katerih trdi, da so mu „najbolja pričala“ dali.

Kakor smo v zadnjem listu „Novic“ poročali, s je odbor družbe kmetijske Kranjske, nanašaje se na ravn navedene očitno imenovane firme treh veščakov,

naročil navedeno Ossenkopovo knjigo, da na drobno izvé, kaj in kako, in da poskusi njegovo ravnanje o množitvi sadnih dreves po mladikah. Zeleti pa je, da si tudi drugi sadje- in vinorejci omislijo to knjigo in poskusijo, kar priporoča Ossenkop, da se prepričajo: ali je njegova iznajdba res „Kolombovo jajce“ ali pa le „švindel“ sedanjega časa, kajti ne bi bilo prav, ako bi z visocega modrostnega prestola brez vse poskušnje kar naravnost rekli, da vse je le bedarija in sleparija, vsaj sta gospoda Kalan in Kozin tudi dokazala, da se sadno drevje dá po mladikah množiti. Gosp. Ossenkop pa naj nam ne vzame za zlo, ako ostanemo neverni Tomaži tako dolgo, da se sami ne prepričamo o tem, kar je velikanska prekucija vsega sedanjega vrtnarstva, gozdarstva in trtorejstva.

Naj tudi jaz eno rečem o osuševanju Ljubljanskega močvirja. *)

V 35. in 36. listu „Novic“ smo brali pritožbe o tem, kako zelo se zanemarja osuševanje Ljubljanskega močvirja. Te pritožbe so popolnoma vtemeljene, posebno se pa meni zdi, da je pisalec članka pravo zadel s tem, da se boji, da Cornov vodotok ne bo imel zaželenega in nameravanega vspeha, ker bo glavno strugo Ljubljanice blatil in zasipal.

Tedaj bi bilo po mojih mislih glavno skrb obračati tudi na strugo Ljubljanice, namreč, kako bi se nanošeni pesek, protje in blato iz struge spravljalo, ali z drugimi besedami, kako bi se struga trebila.

„Kako pa je to mogoče?“ bo morda kdo vprašal. Prav lahko, človeški um je iznašel mašine, s katerimi se prav lahko in naglo dela marsikaj, kar bi se bilo še pred sto leti nemogoče zdelo — vsaj za človeške roke.

*) Čeravno marljivo trebenje nasipov v strugi Ljubljanice ne more veljati za glavno pomoč osuševanju našega močvirja, je vendar gotovo to, da poleg drugih sredstev bi se ne bilo smelo to trebenje Ljubljanice nikdar zanemariti in to tem manj, ker se je v prvem začetku osuševanja mahú že rabila trebnica taka, ki je ni sopar gonil. Zato nismo hoteli prostoročka odreči temu članku, ki kaže vsaj dobro voljo, sodelovati pri zdatni kulturi velikanskega zemljišča, o katerem se je pred 30 leti prerokovalo, da bode kedaj „Banat“ Kranjski. Kako ubogo malo resnice tiči o tem prerokovanju, kaže prežalostni letošnji obraz Ljubljanskega barja. Vred.